

Prosiect Ein Tirlun Darluniadwy
Cofnodion Cyfarfod y Grŵp Llywio
The Conquering Hero, Rhewl, Llangollen
Dydd Iau 17 Hydref 2019 (10am tan 12pm)

Aelodau yn Bresennol

Howard Sutcliffe (HS) (**Cadeirydd**), Huw Rees (HR), David Shiel (DS), Rhun Jones (RJ), Sarah Jones (SJ), Fiona Gale (FG), Steve Greuter (SG), Del Roberts Jones (DRJ), John Roberts (JR), Alun Price (AP), Nicola Lewis-Smith (NLS), Liz Carding (LC), Kate Thomson (KT), Sallyanne Hall (SH), Ffion Roberts (FR).

Ymddiheuriadau

Allan Forrest, Anna Irwin, Samantha Williams.

1. Croeso ac Ymddiheuriadau	Croesawodd bawb Alun Price o Gyfoeth Naturiol Cymru i'r cyfarfod (sy'n cymryd lle Paul Mitchell). Dyweddodd HS y dylid gwahodd Bethan Hughes o Wasanaethau Llyfrgell Sir Ddinbych i'r cyfarfod nesaf ym mis Ionawr 2020.	Camau gweithredu FR / DS
2. Cofnodion y cyfarfod diwethaf a'r diweddaraf	Mae KT wedi bwrw ymlaen â'r cais am gyllid gan Cadw ar gyfer Porthdy Dinas Brân. Mae DS wedi cysylltu â'r Gwasanaethau Stryd ynglŷn â'r gweithgarwch yn Wenffrwd. Maent rŵan yn mynd i gadw'r holl weithgareddau o fewn y cwrt ar y safle, heb orfod defnyddio'r prif lwybr tramwy. Mae NLS wedi cysylltu â'r peiriannydd strwythurol ar brosiect Rhaeadr y Bedol. Darparodd SG wybodaeth am gynllun CBSW ar gyfer y gwaith adeiladu yn Amgueddfa Wrecsam. Bydd gwaith ar yr amgueddfa pêl-droed yn dechrau yn 2021 a bydd yn cymryd	

	<p>dwy flynedd. Mae'r amgueddfa yn lleoliad posibl ar gyfer arddangosfa derfynol Ein Tirlun Darluniadwy yn ystod blwyddyn olaf y prosiect.</p> <p>Diolchwyd i SG am ddarparu'r wybodaeth ddiweddaraf i'r prosiect am gynnydd y gwaith.</p> <p>SH i ail-anfon fideos Ein Tirlun Darluniadwy at NLS.</p>	SH
<p>3. Diweddariad ar brosiect Ein Tirlun Darluniadwy</p>	<p>Siaradodd KT am fformat y gofrestr risg a rhoddodd y diweddariad ariannol. Teimlodd fod popeth yn gweithio'n dda ond y croesewir unrhyw syniad ar gyfer gwella pethau.</p> <p>A1 Gwella'r Olygfa Mae pwyllgor rheoli coetir Pontcysyllte yn bwriadu torri/tocio'r coed sy'n amharu ar yr olygfa o'r ddyfrbont. Rhagwelir y bydd yr adroddiad gan Goetiroedd Sir y Fflint yn cael ei gyflwyno ar 31/10/2019 a bydd yn darparu'r costau ar gyfer gwella'r olygfa. Mae'r prosiect wedi'i amlygu'n oren hyd nes bydd yr adroddiad wedi'i dderbyn yn ôl a'r mater wedi'i drafod gyda Solutia.</p> <p>A2 Porthdy Dinas Brân Mae prosiect blwyddyn 2 wedi'i gychwyn ym mlwyddyn 1 oherwydd y cymhlethdodau ynghlwm wrth heneb gofrestredig. Y nod yw agor y porthdy yn achlysurol. Diolchodd KT i FG am ei chymorth a'i chefnogaeth gyda'r grant gan Cadw ar gyfer y prosiect hwn.</p> <p>A4 Adfer ein Treftadaeth Ddiwydiannol Mae'r prosiect hwn yn codi yn ystod y blynyddoedd i ddod, ond mae KT wedi dechrau gweithio gyda Phartneriaeth yr AHNE a Gweithgor Treftadaeth, Diwylliant a Chymunedau i edrych ar yr ardaloedd a fydd yn addas ar gyfer y prosiect.</p> <p>A5 Rhywogaethau Goresgynnol Mae'r arolygon staff a gynhaliwyd fis Medi i fapio planhigion jac y neidiwr a chlymog Japan ar hyd afon Dyfrdwy wedi cynhyrchu'r wybodaeth ddiweddaraf am faint ac ehangder y rhywogaethau goresgynnol. Mae'r prosiect wedi tanwario yn y flwyddyn gyntaf ond mae KT yn hyderus y bydd modd trosglwyddo'r cyllid i'r ail flwyddyn, a thalu am gontractwyr i helpu i fynd i'r afael â rhai o'r ardaloedd gwaethaf.</p> <p>Soniodd RJ am ryddhau ffwng y gawod i helpu i gael gwared ar blanhigion jac y neidiwr a dywedodd y bydd yn darparu'r wybodaeth ddiweddaraf gan DINNS i'r prosiect.</p> <p>A6 Cynllun Grantiau Cefn Gwlad FWAG sy'n gweinyddu'r cynllun hwn. Hyd yma mae dau hawliad wedi'u prosesu, ond mae FWAG yn rhagweld y bydd mwy o geisiadau yn dod i law cyn diwedd y flwyddyn.</p>	RJ

	<p>A7 Cysylltu Cynefinoedd Mae 4 safle wedi'u nodi ar gyfer y rhan hon o'r prosiect. Bydd RJ yn coladu asesiadau ac arolygon pob safle i weld beth sydd ar gael a sut y gall y prosiect wella'r safleoedd. Bydd y gwaith yn dechrau oddeutu mis Medi 2020.</p> <p>A9 Wenffrwd Mae hwn wedi'i liwio'n wyrdd gan fod Llywodraeth Cynulliad Cymru wedi cymeradwyo'r cyllid. Bydd y gwaith wedi'i orffen erbyn mis Hydref 2020. Mae darluniadau manwl a newydd o'r ffordd fynediad wedi'u cymeradwyo ac yn cynnwys ffordd fynediad yn ôl i Langollen. Mae yna lawer o ddi-ddordeb mewn cael llwybr sy'n mynd yn ôl i Langollen, gyda photensial ar gyfer Park Run. Bydd Tom Hiles yn torri coed gyda gwirfoddolwyr yn ystod y gaeaf.</p> <p>A10 Gwasanaeth Bws Mae KT wedi cysylltu â Martin Griffiths (CSDd) ac Andrew Mytton (CBSW) gyda'r gobaith o uno'r gwasanaeth dros ddwy sir a chefnogi'r gwasanaethau bws presennol. Bydd cyfarfod ar 13 Tachwedd. KT i ffonio Routemaster i drafod y posibiladau.</p> <p>A11 Mynediad at yr Afan / Camlas Cafwyd arian drwy Gadwyn Clwyd i ddylunio Maes Parcio Llandysilio i fynd i'r afael â'r anghenion gwahanol. Mae Bronwen Thomas wedi creu cynllun ond mae'r gwaith yn dal ar y cam cysyniad gan nad oes cyllid i'w roi ar waith. Mae'r allanfa ger Lower Dee Mill wedi'i chwblhau ond mae angen canfod cyllid i gwblhau'r prosiect. Awgrymodd NLS y gellid defnyddio TAIS (Cymorth Buddsoddi mewn Amwynderau Twristiaeth) ar gyfer y math yma o brosiect, a dywedodd y byddai'n edrych i weld a yw'n addas.</p> <p>B1 Llwybrau Cylchol Darluniadwy Mae Taith Merched Llangollen wedi'i nodi. Mae'r gwaith isadeiledd bron â'i orffen gyda gatiâu mochyn newydd a gwaith i fynd i'r afael â rhai o'r ardaloedd mwyaf corslyd. Bydd y llwybr yn cael ei lansio ar 1 Tachwedd gyda thaith dywys. Rydym yn gobeithio y bydd y lansiad yn gyfle i ddenu gwirfoddolwyr newydd. Y bwriad yw cynnal rhagor o deithiau yn ystod y blynyddoedd nesaf. Bydd taflenni yn cael eu cynhyrchu i gyd-fynd â'r teithiau. Dywedodd HS y bydd y daith hon yn cyd-fynd yn dda â phrosiect Natur er Budd Iechyd.</p> <p>B2 Gwella Mynediad Mae'r Llwybr Clincer wedi'i enwebu ar gyfer gwobr gan Gyngor Cymuned Llangollen Wledig. Fel prosiect cyntaf Ein Tirlun Darluniadwy roedd yn hen bryd cael llwybr. Mae'r</p>	<p>KT</p> <p>NLS</p>
--	--	----------------------

	<p>llwybr wedi cael croeso mawr ac mae trigolion yr ardal yn mwynhau cerdded ar ei hyd.</p> <p>B3 Rhaeadr y Bedol Mae pensaer tirlun wedi creu cynlluniau i agor y fynedfa a chreu llwyfan gwyllo. Mae yna gyllid ar gael i osod rheiliau, ond cael llwyfan yw'r nod. Bydd cyfarfod ar y safle ar 24 Hydref i fwrw ymlaen â'r gwaith. Mae angen gwario'r cyllid ar gyfer hyn erbyn mis Chwefror 2020.</p> <p>B4 Dehongli'r Tirlun Mae hwn yn ddarn mawr o waith dros bum mlynedd y prosiect. Y bwriad yw gosod y gwaith dehongli ar dendr gyda'r Safle Treftadaeth y Byd. Bydd yn canolbwyntio ar yr ardal ehangach yn nes ymlaen. Mae'r gwaith ymchwil ar Gastell Dinas Brân wedi'i gomisiynu.</p> <p>B5 Camera Obscura Mae'r prosiect yn gweithio gyda Phrifysgol Glyndŵr i ddatblygu Camera Obscura cludadwy. Bydd cyfarfod â Tony Willets yn ein helpu ni ddysgu o'i brofiad. Mae digwyddiad wedi'i gynllunio ar gyfer 2020. Bydd KT yn darparu'r wybodaeth ddiweddaraf i'r grŵp pan fydd ar gael.</p> <p>C1 Adfer y Glyn Mae 3 mynedfa wedi'u cwblhau ar ddiwedd mis Medi. Mae'r coed ceirios wedi'u torri ac mae'r rhodfa bedw wedi'i phlannu. Mae'r cais grant llwyddiannus a gyflwynwyd i Gadwyn Clwyd yn ariannu hyfforddiant codi waliau cerrig sychion ar gyfer gwirfoddolwyr. Mae wal 20 metr o hyd wedi'i chodi hyd yma. Mae'r Ceidwaid Ifanc yn bwriadu mynychu diwrnod ac mae ein gwirfoddolwyr yn mynd i ddiwrnod arall ym mis Tachwedd. Bydd sesiynau yn cael eu cynnal ym mis Ionawr/Chwefror a bydd Richard Jones yn atgyweirio'r grisiau i'r tŷ haf a mynd i'r afael â rhai o'r problemau draenio o amgylch y safle.</p> <p>C2 Ymgysylltu â Phobl Ifanc Mae'r gyllideb hon wedi'i gwario'n bennaf ar y gwaith ar Lwybr Clincer a digwyddiad Cwrwgl y Ceidwaid Ifanc. Bydd y Ceidwaid Ifanc yn profi eu cwrwgl yn ystod yr ychydig wythnosau nesaf.</p> <p>C3 Celf wedi ei hysbrydoli gan y Tirlun Mae'r tîm wedi bod yn gweithio'n llwyddiannus gydag Adran Gelfyddydau CSDd ar sawl prosiect. Mae'r prosiect wedi defnyddio sawl artist sydd wedi gweithio gyda'r gymuned ar nifer o brosiectau i greu gweithiau mosaig, baneri a phypedau a gafodd eu harddangos yn yr Eisteddfod yn Llanrwst. Mae gwaith celf y prosiect wedi'i</p>	
--	--	--

<p>4. Monitro a Gwerthuso</p> <p>5. Cynhadledd Treftadaeth y Byd</p> <p>6. Gweithgareddau'r Chwarter Nesaf</p>	<p>arddangos mewn sawl digwyddiad gan gynnwys yng Nghynhadledd Safle Treftadaeth y Byd ac yn Nhŷ Pawb ym mis Tachwedd. Bydd fideo o'r digwyddiad Thomas Telford gydag ysgolion ar gael cyn bo hir.</p> <p>C5 Ymgysylltu â Chymunedau Mae'r llwybrau tymhorol ym Mhlas Newydd yn parhau ac yn boblogaidd iawn. Roedd digwyddiad chwarae rhyngweithiol Thomas Telford yn llwyddiant ysgubol ac mae Ein Tirlun Darluniadwy yn bwriadu ei gynnal eto.</p> <p>C5 Estyn Allan Mae SH wedi cynnal digwyddiad Tirluniau i'w Byw yn Nhŷ Mawr. Nod y prosiect yw helpu unigolion gyda phroblemau iechyd fwynhau a chysylltu mwy â'r awyr agored. Daeth 14 o bobl i'r sesiwn gyntaf, sef sesiwn ffotograffiaeth. Coginio yn yr awyr agored oedd y thema fis yma. Awgrymodd HS y dylid gwneud y math yma o ddigwyddiad yn Swydd Amwythig.</p> <p>Dylunio'r Wefan Mae'r gwaith ar ddylunio gwefan Ein Tirlun Darluniadwy yn mynd rhagddo ac rydym yn gobeithio y bydd wedi'i orffen erbyn mis Chwefror 2020.</p> <p>Mae 20 Degrees Consulting wedi'u penodi. Bydd cyfarfod cychwynnol gyda staff y prosiect ar 21 Hydref.</p> <p>Cynhaliwyd Cynhadledd Safle Treftadaeth y Byd ym Mhafiliwn Llangollen ar 7 ac 8 Hydref. Roedd hwn yn gyfle da i arddangos gwaith celf y prosiectau sydd wedi'u cynnal hyd yma. Roedd yr ymweliadau yn cynnwys y prif ardaloedd sy'n gysylltiedig â'r prosiect. Roedd presenoldeb y bartneriaeth yn un cryf.</p> <p>Drwy'r Prosiect Goleuo cafodd 5 adeiledd allweddol eu goleuo: Rhaeadr y Bedol, Dyfrbont Pontcysyllte, Dyfrbont a Thraphont y Waun, Twannel y Waun a Chastell Dinas Brân. Derbyniodd y digwyddiad lawer iawn o gyhoeddusrwydd cadarnhaol.</p> <p>Mae Amgueddfa Llangollen wedi datblygu llwybr digidol, sydd ddim yn bell o'i orffen (nid oes dyddiad ar gyfer y lansiad eto).</p>	
---	---	--

<p>7. Unrhyw Fater Arall</p> <p>8. Dyddiad y cyfarfod nesaf</p>	<p>Mae delwedd nesaf David Goodman bron â'i orffen. Rydym yn gobeithio y byddem wedi'i derbyn erbyn ein cyfarfod nesaf.</p> <p>14 Tachwedd – mae gan Ein Tirlun Darluniadwy arddangosfa yn Nhŷ Mawr fel rhan o ddathliadau deng mlynedd Safle Treftadaeth y Byd. Bydd detholiad o waith celf a grëwyd gydag ysgolion lleol a chymunedau yn ystod y flwyddyn gyntaf ar ddangos.</p> <p>Bydd Ein Tirlun Darluniadwy yn gweithio gydag AF a Safle Treftadaeth y Byd Blaenafon i ariannu Cynllun Llysgenhadon Ifanc. Bydd hyn yn dechrau fis Ebrill 2020 ac yn brosiect dwy flynedd.</p> <p>Dywedodd HS y bydd y gwaith torri coed ar Ben y Gaer yn cael ei wneud gyda chymorth y Gymdeithas Hanes. Mae'r Cyng. Rondo Roberts wedi dangos diddordeb mewn cysylltu'r hen reilffordd o Drefor i Langollen. Bydd HS yn rhoi gwybod i ni am unrhyw gynnydd a wneir.</p> <p>Diolchodd KT i SJ o Gadwyn Clwyd am y cyllid ychwanegol. Diolchodd HR i KT am yr adroddiad gwych a defnyddiol dros ben.</p> <p>Diolchodd DRJ am y brwdfrydedd a'r egni sydd wedi'i roi i'r prosiect dros y flwyddyn ddiwethaf.</p> <p>Dydd Mercher 29 Ionawr 2020 1pm tan 3pm yn y Caban, Plas Newydd, Llangollen.</p>	
---	---	--